

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

Rataverkon toimenpideohjelman osalta Mäntsälän kunta pitää erittäin tärkeänä, että Helsingin ratapihan kapasiteettia saadaan kasvatettua sekä lisättyä junavuoroja etenkin pääradalle, tekemällä esimerkiksi ns. pisara- tai lentoratainvestointi. On myös syytä selvittää perusteellisesti

mahdollistaako sivulla 32 mainittu junien kulunvalvontajärjestelmän uudistus raiteiden lisäkapasiteetin nostoa ilman varsinaisia uusia ratainvestointeja. Olemassa oleva ratainfra on syytä saada mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön. Uudet ratainvestoinnit mahdollistaisivat jatkossa myös oikoradan tiheämmän liikennöinnin.

Mäntsälän kunta pitää erittäin tärkeänä, että Z-junaliikenteeseen saadaan mahdollisimman pian vähintään ruuhka-ajoille toinen junavuoro tunnissa suuntaansa (nyt yksi junavuoro tunnissa suuntaansa). Joukkoliikenteen vuorovälin on merkittävä tekijä joukkoliikenteen houkuttelevuudessa.

Joukkoliikenteen käyttö vähentäisi myös tieverkon muuta ruuhkautumista etenkin Helsingissä ja vähentäisi merkittävästi myös liikenteestä syntyviä päästöjä.

Mäntsälään on sijoittunut merkittäviä logistiikkahankkeita ja jatkossakin mm. Kapulin yritysalueella on tilaa uusille logistiikkatoimijoille. Kehä V (valtatie 25) Hangon ja Mäntsälän välillä kuuluu maanteiden pääväyliin.

Yhdessä Mäntsälän ja Porvoon välillä kulkevan kantatie 55 kanssa näistä teistä muodostuu Kehä V. Tieosuus muodostaa yhdessä Hangon radan ja työpaikka-alueiden kanssa kehityskäytävän. Kehä V:llä kulkee vuodessa noin 240 000 rekkaa. Liikenteen rakenteelle on ominaista, että valtakunnallisen raskaan liikenteen rinnalle sekoittuu samalle tielle runsasta lähikuntien välistä paikallisia pendelöintiä. Ilman perusparannusta Kehä V (VT 25) on palvelutasoltaan Etelä-Suomen huonoin päätie. Kehä V:llä on nykyisellään enemmän onnettomuuksia kuin Kehä III liikennemääriin suhteutettuna. Nopeasti toteutettavia tien parantamistoimenpiteitä on mahdollista edistää vaiheittain.

Päätieverkon toteutusohjelman osalta Mäntsälän kunta pitää tärkeänä, että Kehä V:lle suunnitelmassa olevia parannustoimia viedään eteenpäin toteutukseen. ELY-keskus on käynnistämässä aluevaraus suunnitelman laatimisen Kehä V -Mäntsälän osuudelle. Mäntsälän kunta osallistuu myös rahallisesti em. aluevaraus suunnitelman laatimiseen. Mäntsälän kunta pitää erityisen tärkeänä, että Kapulin risteyksen toimivuutta parannetaan mahdollisimman nopealla aikataululla. Risteyksen toimivuus on tärkeää Kapulin yritysalueen toimijoille ja lisäksi mahdollistaa myöhemmin muita vireillä olevan yleiskaavan kehityskuvien mukaisia liikennehankkeita (mm. Isolammintien jatkaminen Sälinkääntielle asti).

Valtatie 4:n osalta Mäntsälän kunta pitää tärkeänä, että kehittämistoimissa voidaan huomioida myös sijaintikunnan kestävän yhdyskuntarakenteen käytön ja liikennejärjestelmän kannalta tärkeät ylikunnallista merkitystä omaavat hankkeet. Mäntsälän kunnan näkökulmasta näitä ovat bussipysäkkien toteuttaminen Mäntsälän aseman kohdalle, jolloin asemaseudusta muodostuu monipuolinen joukkoliikenteen vaihtopaikka, sekä Tuuliruusun palvelualue liittymän kehittäminen normaaliksi moottoritie liittymäksi, jolloin valtakunnallisestikin edullisesti logistista asemaa voidaan hyödyntää tehokkaammin ja turvallisemmin.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**
- **Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut**
- **Liikennejärjestelmän tukitoimet**
- **Muut toimenpiteet**

Suunnitelmassa mainitaan (mm. s. 18), että tieliikenteestä ei Suomessa peritä maksuja, toisin kuin lähes kaikissa muissa EU-jäsenvaltioissa. On huomattava, että ajoneuvoihin ja polttoaineisiin kohdistuu huomattavaa verotusta, ja sitä kautta tien käytölle muodostuu merkittävät maksut Suomessa nykyisellään. Mäntsälän kunta ilmoittaa aiemman kantansa mukaisesti, että ei hyväksy ruuhkamaksujen tai tiemaksujen käyttöönottoa.

Tiemaksujen sijaan valtion suunnasta tarvitaan instrumentteja sähkö- ja kaasuautojen yleistymisen edistämiseksi seudulla. Mäntsälässä on toiminnassa mm. biokaasulaitos, jonka tavoitteena on tuottaa biokaasua myös liikenteen tarkoitukseen. Esimerkiksi biokaasua tai ns. vihreää sähköä käyttämällä liikkumisesta aiheutuvat päästöt ovat hyvin minimaaliset.

Muun muassa kappaleessa 5.5. kuvataan mm. maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) - sopimuksia. Mäntsälä on mukana Helsingin seudun MAL-sopimuksessa. MAL-sopimukseen sopimukseen sisältyy rahoitusosuus seudullisesti tärkeisiin kustannustehokkaisiin liikennejärjestelmän parantamishankkeisiin (ns. Kuha-kohteet). Valtion rahoitusosuus kaudella 2020-23 tähän on yhteensä 15 miljoonaa euroa Helsingin seudulla. Valtion rahoituksen edellytyksenä on, että kunnat käyttävät vastaavan summan toimenpiteisiin kuin valtio. Mäntsälän kunta pitää em. rahavarausta tärkeänä keinona edistää kuntien kannalta keskeisiä hankkeita ja siksi valtion rahoitusosuutta tulisi edelleen kasvattaa, joka mahdollistaisi seudun kunnille tärkeimpien hankkeiden (etenkin asuinalueet ja työpaikka-alueet) etenemisen. Siksi em. rahavaraus tulisi nostaa

suunnitelmakaudella selkeästi suuremmaksi valtion puolelta 60 miljoonaan euroon ja vastaavalla määrällä myös kuntien osalta.

Lisäksi Mäntsälän kunta esittää, että kuntien sisäiseen ja kuntien väliseen joukkoliikenteeseen (erityisesti linja-autovuorot) tulisi lisätä rahoitusta selvästi, jotta voidaan turvata kuntien palvelujen asiointikäyttö ja samalla vähentää yksityisautoilua.

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

Pääosin sisältää.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa korostetaan useasti kevyen liikenteen ja etenkin pyöräilyn edistämistä. Mäntsälän kunta tukee tavoitetta ja samalla esittää, että etenkin pitkän matkan pyöräilyn edistämiseen tulee luoda edellytyksiä etenkin kevyen liikenteen väylien rakentamisella.

Mäntsälässä monen keskeisen valtion väylän vierestä puuttuu kevyen liikenteen väylä. Kevyen liikenteen väylien rakentamiseen tulee myös varautua silloin kun väylillä tehdään muita liikenneinvestointeja (esim. Kehä V). Lisäksi kevyen liikenteen edistämiseen tarkoitettujen avustusten hakuprosessien tulee olla kuntien kannalta selkeitä ja myös pienempiä kuntia ja hankkeita tulee saada mukaan rahoituksen piiriin.

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

-

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

-

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

-

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

Mäntsälä pitää erittäin tärkeänä, että valtion väyläverkon investointiohjelman laadinnassa käydään jatkuvaa ja riittävää keskustelua kuntien ja kaupunkiseutujen kanssa.

Siikaluoma Esa
Mäntsälän kunta

Ahonen Mika
Mäntsälän kunta - kunnanhallitus